

ideology of the Russian Empire in the triad “pravoslaviye, samoderzhaviye, narodnost” (“orthodoxy, self-government, nation”). The historian proves the existence of not one but two Ruski (“Russian”) nations — that is, not only Velykoruski (“Great Russian”, or Russian), but also Maloruski (“Little Russian”, or Ukrainian) nation. He refers to written records and to people’s “live history” (folklore, fiction), and calls the Ukrainian language a reliable source of cognition of national mentality, national symbols, and national history.

M. Kostomarov, a representative of the romantic branch of Ukrainian historiography, defended the existence of a Ukrainian identity and its right to create original literature in its own language. He accentuated the necessity of Ukrainian language usage in local schools and churches. The historian sees connection between the social standing of the Ukrainian language and further development of the Ukrainian culture, religion, national education and literature.

Keywords: *Ukrainian Language, people’s mentality, national symbols, national history, identity of culture, education of people.*

Мовна мозаїка

ВИОКРЕМЛЮВАТИ — це не ВІДРІЗНЯТИ, ВІДМЕЖОВУВАТИ...

У сучасному мовному вжитку, особливо в наукових текстах та публіцистиці, дещо рідше в художній літературі, поширеними стали дієслова *виокремлювати* / *виокремити*, що їх донедавна в словниках подавали як рідковживані. Вони означають ‘робити / зробити когось або щось виразним, зосереджувати / зосередити на ньому увагу, виділяти / виділити серед інших’. В українській літературній мові дієслова *виокремлювати* / *виокремити* правильно поєднувати з іменниками та займенниками у формі родового відмінка з прийменниками *з / із, з-поміж / із-поміж, серед*, напр.: *Сірко й собі виокремлював Флора Минаєва з усього козацького гурту* (Ю. Мушкетик); *Гайдуки-побережники спішилися, зняли шапки і миттю виокремили з натовпу Яношика* (Г. Пагутяк); *Мові сучасного українського законодавства властива низка характерних, специфічних особливостей, що дає змогу виокремити його з-поміж інших стилів та функціонально-стильових різновидів* (О. Білоусова); *...в Україні, на індивідуальному рівні, видають книжки місцевих письменників осетинського походження. Серед таких доволі відомих авторів потрібно виокремити Х. Хачирова, В. Тотікова, Т. Бязрова, М. Базоєва та інших* (Віче, 2012, № 5) і под.

Проте багато хто помилково сплутує дієслова *виокремлювати* / *виокремити* з дієсловами *відрізняти* / *відрізнити*, *відокремлювати* / *відокремити*, *відмежовувати* / *відмежувати*, *виділяти* / *виділити* і поєднує їх з іменниками та займенниками у формі родового відмінка з прийменниками *від, для* та знахідного відмінка з прийменником *на*, пор.: *Європейський суд з прав людини не виокремлює* (замість *не відрізняє, не відокремлює, не відмежовує*) *справ стосовно політиків від справ звичайних громадян* (інформ. агентство “Інтерфакс — Україна”, 01.07.2011); *Кабмін планує виокремити* (замість *виділити*) *30 — 40 млрд гривень у державному бюджеті на 2017 рік на ремонт доріг* (телеканал “1 + 1”, 05.09.2016); *Чернівчани пропонують звузити проспект Незалежності та виокремити* (замість *виділити*) *для автомобілів “кишені” для паркування* (газета “Буковинська правда”, 11.11.2017); *Автор не виокремлює* (замість *не відрізняє, не відокремлює, не відмежовує*) *історію свого села від історії країни* (сайт “Старий Дніпро”) і под.

Отже, не сплутуймо дієслів *виокремлювати* / *виокремити* з дієсловами *відрізняти* / *відрізнити*, *відокремлювати* / *відокремити*, *відмежовувати* / *відмежувати*, *виділяти* / *виділити*. Українською мовою правильно говорити і писати так: *виокремлювати* / *виокремити* *когось, щось з / із, з-поміж / із-поміж, серед чого-, кого-небудь*.

Лариса Колібаба